

Kreacije za izvoz

»Complimenti, complimenti ...«, so se med Draževimi kreacijami za bogove pozibavale dopustniško nasmejane Italijanke, v hipu, ko sem planila v trgovino. »Non e Missoni, no, no,« so kimale, kje pa, to je čisto nekaj drugega. V redu, pa so potem tudi kaj kupile, sem vrtala pozneje v Uršo. »Veš, da so, Italijani imajo radi obleke, pa takšnih ne delajo.«

Tekst: **POLONA JAMNIK**
Foto: **SAŠA PRELESNIK,**
KATARINA KRMELJ

Made in Slovenia!

»Mami, takšna si kot Josipa Lisac.«
(Pletilni studio Draž, Urša in Tomaž Draž)

Najprej pogum, potem vztrajnost. Pomagala je tudi medijska pozornost, to pomeni, Modna Jana in njene modne revije, oprostite, naj se sliši še tako kot hvala lastne hiše, one so povedale. Pred vsem naštetim pa nadarjenost. Mlade oblikovalke (Urši se je kmalu pridružil brat Tomaž), ki so z lastno blagovno znamko zasedle pomembna mesta v strogem mestnem jedru. Pomembna zato, ker se vanje obregne tudi prav vsak turist, ki ga po naključju prinese mimo in je po turističnih uradih spraševal, kje, za boga, bi bilo mogoče videti kaj zares slovenskega. Almirasadar Almere Sadar na Tavčarjevi, Akultura Alenke Globočnik na Starem trgu, Devetka Tanje Devetak na Gornjem trgu in Draž Tomaža in Urše Draž troje vrat naprej.

Pionirka in predhodnica vseh pa je Jelena Leskovar, katere Cliche na Židovski je Staro Ljubljano obogatil s ponudbo avantgardnih in drugačnih oblačil že takrat, ko je bilo to še nekaj nezaslišanega. Jelena nam je ušla na dopust, prostore Clicheja pa trenutno temeljito prenavljajo. Komaj čakamo.

Povej mi o prigodi z Josipo. »Tisti čas je bil velika prelomnica. Prej sva pletli z mamo kar tako, iz veselja.« Puloverje, ki so bili nekaj posebnega. In jih prodajali. Potem je prišlo najprej orjaško naročilo, petdeset puloverjev, da je moral priskočiti na pomoč Tomaž. »Tomo je takrat padel noter,« se smeje Urša. Tomaž je enakovreden ustvarjalec v tandemu, čeprav je Urša bolj medijsko izpostavljena. Nekateri kosi so samo njegovi, drugi samo njeni, tretje snujeta skupaj. Sledila je selitev v studio na Kotnikovo. »Pet let smo varčevali, nikamor šli, oblačila sploh niso šla, ljudje so se smejali, marsikdo je rekel, ja, a se vam je zmešalo, kdo bo pa to nosil!« Drugi prelomni dogodek je bil tisti z Josipo, leta 1993. Urša se je udeležila tekmovanja mladih modnih oblikovalcev v Opatiji. »Takrat se je odprlo. Za kolekcijo so me navdihnile kože kač in kuščarjev. Mamo sem pred revijo prosila, naj pomeri kapo, in takrat me je prešinilo: 'Mami,

v tej kapi si kot Josipa Lisac'. Niti v sanjah si ne bi upala pomisliti, da bo potem na reviji prava Josipa, po naključju prijateljica organizatorke, navdušena nad mojo kolekcijo in bo zares nosila moje modele. Veš, kako sem bila počaščena!«

Na začetku je bilo veliko ljubezni, starševske, in železna disciplina. In mama. »Ja, za vsako stvar mi je rekla, to bi ti znala narediti najboljše, ti si najboljša, najlepša, s samozavestjo res nimam težav.« (smeh)

Kos, ki gre iz rok Dražev, mora biti prepoznaven, z osebnim pečatom. Izziv so ženske, ki nimajo manekenske postave. »Modne revije nimajo veliko skupnega z življenjem, čeprav so nujne,« pravi Urša. »Prednost prodajnih ateljejev je izdelava po naročilu. Tudi po dvajset pomerjanj, dokler ni kot ulito in smo vsi zadovoljni.«

Tu zadaj ni nobene strašne filozofije. Urša dela po občutku. Pusti delu, da jo vodi. »Včasih sem presenečena, ko vidim, kaj je

nastalo. Ne držim se prvotne zamisli kot pijanec plota. Vsak mlad oblikovalec bi moral, namesto da riše in riše, šivati in šivati.« Nekatero obleke so trmaste. Takšne, da jih ukrotiš šele po več deset urah dela. »Druge pa so takšne, da jih začnem plesti, jih napletem, kot bi mignil, in so takoj takšne, kot sem si zamislila.«

Saj vendar ne zmoreta vsega sama? »Spleteva vse sama. Pomaga nama le mama.« Šivanje pa prepuščata drugim, čeprav je šivanje enako ustvarjalen del procesa in ga nadzorujeta. »Ko pleteš obleko, jo že krojiš.«

Pa dobiček? »Lepo te prosim! Lara Bohinc je dobro povedala, da smo oblikovalci proletariat. Še v Angliji. Kaj šele v Sloveniji. Če bi hotela obogateti od mode, bi kupovala blagovne znamke in jih tukaj prodajala. Naše delo ni biznis. Korak naprej je bila pa zagotovo selitev s Kotnikove na Gornji trg.«

Uršina vizija je izpeljanka blagovne znamke Draž, linija, ki bi bila cenejša in dosegljiva za vsakogar, pa pleteni copatki, torbice, nogavičke, majhne stvari, ki človeka osrečijo, ko jih zagleda in se jih dotakne. »Sem ženska in živim za majhne stvari. Veseli me, če sem zadovoljna s svojim delom, veselim se Jakob (sina), super je, ker v studiu delam s krasnimi puncami. Moški so drugačni.«

gralka in voditeljica kviza
Najšibkejši člen Violeta
Tomič je temperamentna
 ženska. Tako tudi vozi. Na cesti in skozi življenje. Avto je že dve desetletji eden najmočnejših členov v njenem življenju. Vendar ni njegov suženj, tako kot so nekateri. »Enkrat sem doživela, da sem se morala sezuti, preden sem vstopila v avto.« Njegov videz se ji, tako kot pri ljudeh, ne zdi pomemben. »Duša pa!« Ia, tudi avtomobili imajo dušo. Najlepšo je imel njen najljubši jekleni konjiček, arošč letnik 1962. »Tistega ni še vedno imela v garaži in ni ga vsake toliko časa peljala na sprehod.« Že od vsega začetka jo je pot vodila na predstave v vse, še tako oddaljene otičke Slovenije, zato je bil akup avtomobila zanjo nezbežen. »Ker pa nisem imela lenarja, sem si namesto avta upila – starega spačka.« Na ratih je imel veliko luknjico skozi njo je tako pihalo, da imela noge pokrite z odejo, risalnike pa je morala spoduditi z roko, da so začeli deti. »Pozimi je bilo še posebej abavno.« Tudi na cesti jo je ustil. Zamenjal ga je njen najljubši hrošč, temu pa je ledilo nekaj jugov in subarujev. Njen edini novi avto je bila multipla, ki je sedaj pokopana. »Vseskozi je bila nekaj nesrečna in bolna. Poleti klima ni delala, pozimi gretje, enkrat je odpovedal motor, na koncu pa je naredila samomor, ko se je vrgla pod tovornjak.« Violeta se sicer šali, ko opisuje tisti dogodek, a hkrati resno pripomni, da je bila to vožnja njenega življenja. »Štiriindvajsetega februarja sem doživela svoj največji ognjeni krst. Za večino je spomin na nesrečo zadnji spomin v življenju, zame pa je bila to pravzaprav zmagovalna vožnja!« Od takrat se njena vožnja ni spremenila. Tudi strah je ni na cesti, meni namreč, da se vsaka stvar zgodi z namenom. Kaj pa izkušnje s policisti? »Ah, z njimi se ne splašča prepirati, tisti trenutek so oni najpametnejši člen!«

Tekst: Katja Božič

Foto: Aleš Bravničar

Stilistka: Lara Levstik

Ličenje: Gordana Kazič

Pričeska: Nadja

za Mič Styling

Oblačila: Pletilni studio Draž

Zahvaljujemo se Postaji

prometne policije Ljubljana

in policajcu Dušanu

Šukljetu.

Lancia ypsilon

»Je lepo oblikovana, lepa znotraj in zunaj, lepe barve. Čeprav se mi barva avtomobila ne zdi pomembna, imam raje temnejše barve. Življenja si na splošno ne pestrim s preveč živimi barvami.«

Violeta Tomič

NAJMOČNEJŠI ČLEN

Peugeot 407

»Je očarljiv in zelo eleganten avto. Daje občutek varnosti in ima pridih glamurja. Isti večer bi se s peugeotom 407 najraje odpeljala na kakšno razkošno prireditev in potem na vožnjo v neznano. V dvoje, seveda,« pravi sveže zaljubljena Katarina.

V prometu vedno upošteva predpise, pri plesu pa kakšnega tudi spregleda. Na plesnem parketu namreč dostikrat prevlada zakon močnejšega. Kadar se zavrti po dvorani, začuti, da se drugi pari zavedajo energije, ki jo oddajata s plesnim partnerjem, in se nezavedno umaknejo. Tega zakona na cesti raje ne bi uveljavljala. Nekatere druge spretnosti, ki si jih je pridobila s plesom, pa lahko na cesti pridno izkorišča. »Pri plesu moroš recimo imeti dobro orientacijo in gledati na vse strani.« To je bila njena velika prednost pri učenju vožnje. Vozniški izpit je naredila šele pred dvema letoma, saj dotlej avta tako rekoč ni potrebovala. In takrat je ugotovila, da je nenadoma postala svobodna. Nič več se ji ni bilo treba dogovarjati, lahko je šla kamorkoli in kadarkoli. Pred tem se je vožnje celo malce bala, a sedaj je ta strah premagan. Medtem ko jo je na plesišču včasih strah, da ne bo izpolnila svojih pričakovanj – na koncu se vedno izkaže, da je bil strah neupravičen in hkrati dober za motivacijo – se na cesti boji predvsem drugih voznikov in dogodkov, ki jih ne more nadzirati. Všeč ji je, če njen jekleni zapeljivec pleše natanko tako, kot želi. »Drugače je nezanesljiv!«

Pri avtu jo osvoji lepota. »Glede na to, da sem ženska.« Pa tudi moč. »Ampak jaz sem s svojim tako zadovoljna, da ga niti pod razno ne bi zamenjala, četudi bi mi kdo ponudil boljšega in močnejšega. Moj je luštkan in ravno pravšnji zame.« V njem ni nobenih dodatkov. Družbo ji delajo le plišasti kužek, ki je enake barve,

kot je notranjost avtomobila, obvezna steklenica vode, kakšna nalepka njenega sponzorja (in sponzorja Andreja Škufce), novomeške Krke, se tudi najde v predalu in cd-predvajalnik. Kadar notranjost avtomobila preplavi mehka glasba Diane Krill, v mislih rada odpleše kam drugam.

Katarina Venturini

JEKLENI SOPLESALEC

Tekst: Katja Božič
Foto: Aleš Bravničar
Stilistka: Lara Levstik
Ličenje: Gordana Kazič
Pričeska: Mano za Frizerski salon Mič styling
Oblačila: Pletilni studio Draž